

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare și desfășurare a concursului național „Capitală Europeană a Culturii”

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare și desfășurare a concursului național „Capitală Europeană a Culturii” este elaborat de Ministerul Culturii.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare și desfășurare a concursului național „Capitală Europeană a Culturii” este elaborat în scopul stabilirii cadrului normativ și procedural prin care Republica Moldova selectează orașul care va fi înaintat oficial către Comisia Europeană pentru titlul de „Capitală Europeană a Culturii” pentru anul 2033, în vederea asigurării unei proceduri transparente, competitive și aliniată criteriilor europene de evaluare. Elaborarea proiectului derivă din Strategia națională de dezvoltare a culturii și patrimoniului pentru anii 2025-2035, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 623/2025 (OG 1. Asigurarea unei participări culturale extinse, echitabile și incluzive, prin consolidarea rolului culturii în societate, susținerea diversității, reducerea inegalităților de acces și modernizarea infrastructurii culturale în conformitate cu standardele europene). Totodată, elaborarea prezentului proiect este corelată cu acțiunea privind desfășurarea și organizarea apelului de desemnare a orașului pentru concursul „Capitală Europeană a Culturii” pentru anul 2033, acțiune inclusă în Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2026–2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025 (<i>Clusterul 3: Competitivitate și creștere incluzivă, Capitolul 26: Educație și Cultură, Anexa B, acțiunea 31</i>), care urmează a fi implementată ca urmare a aprobării prezentului proiect de hotărâre a Guvernului. Subsidiar, elaborarea actului normativ este inclusă și în Planul de acțiuni al Ministerului Culturii pentru anul 2026, aprobat prin Ordinul nr. 30/2026 (<i>Obiectivul 2.1: Implementarea mecanismului de coordonare a procesului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană în domeniile de competență ale Ministerului Culturii, acțiunea nr. 8</i>). Proiectul este fundamentat pe prevederile Legii nr. 413/1999 culturii, precum și și a Hotărârii Guvernului nr. 147/2021 privind organizarea și funcționarea Ministerului Culturii.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Ministerul Culturii, prin intermediul politicilor publice în domeniul culturii, urmărește sprijinirea dezvoltării culturale, consolidarea coeziunii sociale și valorificarea potențialului creativ al comunităților, precum și promovarea diversității culturale și a cooperării culturale la nivel european. În acest context, inițiativa „Capitală Europeană a Culturii”, instituită prin Decizia nr. 445/2014/UE a Parlamentului European și a Consiliului, reprezintă un instrument important de promovare a culturii ca factor de dezvoltare urbană, socială și economică, precum și de consolidare a dialogului intercultural și a vizibilității internaționale a orașelor. În conformitate cu calendarul stabilit la nivel european, Republica Moldova, în calitate de stat candidat de aderare la Uniunea Europeană urmează să desemneze un singur oraș care va fi înaintat Comisiei Europene pentru titlul de „Capitală Europeană a Culturii” pentru anul 2033. În

acest sens, este necesară organizarea unui concurs național prin care să fie selectat orașul candidat care va reprezenta Republica Moldova în cadrul procedurii europene de selecție.

În prezent, cadrul normativ național nu reglementează o procedură specifică privind organizarea și desfășurarea unui astfel de concurs. Deși cadrul normativ în domeniul culturii stabilește atribuțiile generale ale autorităților publice în promovarea și dezvoltarea culturii, aceasta nu conține prevederi referitoare la modul de organizare a unui proces competitiv de selecție a orașelor candidate pentru participarea la inițiativa „Capitală Europeană a Culturii”, criteriile de evaluare a candidaturilor, constituirea unui juriu de experți independenți sau etapele procedurale ale procesului de selecție.

Totodată, organizarea acestui concurs reprezintă o premieră pentru Republica Moldova, ceea ce impune instituirea unui cadru normativ clar și predictibil care să reglementeze depunerea și evaluarea dosarelor de candidatură, organizarea procesului de evaluare și desemnarea orașului câștigător. În lipsa unor reglementări dedicate, organizarea concursului ar putea genera incertitudini procedurale și dificultăți în asigurarea transparenței, competitivității și tratamentului egal pentru toate orașele interesate.

Prin urmare, elaborarea și aprobarea Regulamentului privind organizarea și desfășurarea concursului național „Capitală Europeană a Culturii” este necesară pentru instituirea unui mecanism clar și transparent de selecție a orașului candidat, în conformitate cu criteriile stabilite la nivel european. Orașul desemnat în urma concursului național urmează să fie înaintat oficial Comisiei Europene pentru evaluarea finală în vederea acordării titlului „Capitală Europeană a Culturii” pentru anul 2033.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prevederile prezentului proiect de act normativ vizează aprobarea Regulamentului de organizare și desfășurare a concursului național „Capitală Europeană a Culturii”. Proiectul hotărârii Guvernului are drept obiectiv instituirea cadrului normativ necesar organizării și desfășurării concursului național pentru selectarea orașului din Republica Moldova care urmează a fi înaintat Comisiei Europene pentru titlul de „Capitală Europeană a Culturii” pentru anul 2033. În acest sens, proiectul stabilește procedura de depunere și evaluare a candidaturilor, criteriile de eligibilitate, etapele procesului de selecție, precum și mecanismele instituționale implicate în organizarea și desfășurarea concursului.

Proiectul reglementează participarea orașelor și municipiilor din Republica Moldova la concursul național, stabilind cerințele privind conținutul dosarului de candidatură, inclusiv prezentarea strategiei culturale, a programului cultural propus, a planului de implementare și a bugetului estimativ, precum și demonstrarea capacității administrative și instituționale de realizare a unui program cultural de amploare europeană. Totodată, documentul stabilește criteriile de evaluare a candidaturilor, aliniate criteriilor prevăzute de Decizia nr. 445/2014/UE, care vizează contribuția la strategia de dezvoltare pe termen lung, dimensiunea europeană a programului, conținutul cultural și artistic, capacitatea de implementare, implicarea publicului și calitatea managementului proiectului.

Un element esențial al proiectului îl constituie instituirea unui juriu de experți, format din reprezentanți ai Ministerului Culturii, experți din cadrul societății civile, selectați printr-un proces organizat de Oficiul Național de Dezvoltare a Culturii (în continuare – ONDC) și desemnați prin ordinul ministrului culturii, precum și un expert internațional cu experiență relevantă în domeniul programelor culturale europene.

Juriul își desfășoară activitatea în mod independent, beneficiind de suportul operațional și

logistic asigurat de ONDC, și are responsabilitatea evaluării candidaturilor, desfășurării procesului de selecție și formulării recomandării privind orașul care urmează a fi înaintat de către Republica Moldova pentru titlul de „Capitală Europeană a Culturii”. De asemenea, Regulamentul stabilește organizarea procesului de selecție în două etape distincte: 1) evaluarea dosarelor de candidatură; 2) evaluarea finală prin prezentarea proiectelor culturale în fața juriului, precum și elaborarea unui raport final de evaluare în baza căruia este propus orașul câștigător. Rezultatele concursului urmează a fi aprobate prin ordin al ministrului culturii și publicate pe pagina oficială a ONDC. Prezentul proiectul constă în instituirea, în premieră în Republica Moldova, a unui mecanism normativ pentru organizarea concursului național „Capitală Europeană a Culturii”, aliniat la standardele și procedurile europene aplicabile acestei inițiative. Adoptarea regulamentului va permite desfășurarea unui proces competitiv și transparent de selecție a orașului candidat, consolidând totodată capacitatea instituțională de participare a Republicii Moldova la programe culturale europene și stimulând dezvoltarea programelor culturale cu impact pe termen lung la nivel local și național. Totodată, proiectul de hotărâre prevede ca data intrării în vigoare a noii Hotărâri a Guvernului să fie data publicării acesteia în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Circumstanțele obiective care justifică această măsură sunt: - caracterul național al Programului, care implică desfășurarea unor activități complexe, cu participarea mai multor autorități și actori instituționali; - termenele limită stricte pentru lansarea apelului de depunere a dosarelor de candidatură și organizarea concursului la nivel național, necesare pentru respectarea condițiilor de organizare și desfășurare prevăzute de actele normative europene, inclusiv cerința inițierii procedurii cu cel puțin 6 ani înainte de anul 2033.
3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare
În procesul de elaborare a proiectului Hotărârii Guvernului <i>cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare și desfășurare a concursului național „Capitală Europeană a Culturii”</i>, având în vedere necesitatea asigurării unui proces transparent, competitiv și bazat pe criterii clare de evaluare pentru desemnarea orașului care urmează a fi înaintat pentru titlul de „Capitală Europeană a Culturii”, nu au fost identificate opțiuni alternative relevante.
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public
Implementarea Regulamentului și a concursului va avea un impact pozitiv direct asupra sectorului public, contribuind la consolidarea capacității administrative a autorităților administrației publice locale în gestionarea proiectelor culturale de anvergură, cu dimensiune europeană. Prin stabilirea unor criterii transparente de eligibilitate, evaluare și selecție a orașelor candidate, se va asigura o mai bună planificare strategică în domeniul dezvoltării culturale urbane, precum și stimularea cooperării interinstituționale între autoritățile publice, sectorul cultural și societatea civilă. De asemenea, acesta va încuraja autoritățile administrației publice locale să elaboreze și să consolideze strategii culturale pe termen lung, să dezvolte infrastructura culturală și să creeze parteneriate naționale și internaționale în domeniul culturii. În acest context, sectorul public va beneficia de o mai bună coordonare a politicilor culturale și de creștere a capacității instituționale pentru implementarea programelor culturale complexe. Implementarea prevederilor actului normativ nu presupune instituirea unor structuri

administrative noi, ci valorificarea cadrului instituțional existent, în special a competențelor ONDC. Activitățile aferente organizării și desfășurării concursului vor fi realizate în limitele atribuțiilor funcționale ale autorităților implicate și în cadrul resurselor administrative disponibile.

Prezentul Regulament va institui un mecanism clar, transparent și competitiv pentru selectarea orașului din Republica Moldova care va fi înaintat pentru titlul de „Capitală Europeană a Culturii”, contribuind la consolidarea politicilor culturale, la dezvoltarea sectorului cultural și creativ și la creșterea vizibilității internaționale a orașelor participante. Totodată, implementarea acestui proiect va stimula cooperarea culturală europeană, implicarea comunităților locale și realizarea unor programe culturale cu impact durabil asupra dezvoltării culturale, sociale și economice la nivel local și național. După desemnarea orașului câștigător, acesta va fi înaintat oficial către Comisia Europeană pentru evaluarea finală și includerea în procedura europeană de acordare a titlului „Capitală Europeană a Culturii”, urmând ca orașul selectat să dezvolte și să implementeze programul cultural propus în colaborare cu autoritățile naționale și partenerii europeni.

În acest sens, experiența municipiului Timișoara din România, a fost desemnat Capitală Europeană a Culturii în anul 2023 și constituie un exemplu relevant de bune practici pentru autoritățile publice din Republica Moldova, evidențiind în mod direct creșterea semnificativă a numărului de turiști și a vizibilității internaționale a orașului prin organizarea unui număr extins de evenimente culturale, atragerea de investiții publice și private pentru reabilitarea infrastructurii culturale și urbane, dinamizarea economiei locale prin dezvoltarea industriilor creative și a sectorului serviciilor, precum și crearea de parteneriate instituționale și rețele de cooperare la nivel european. De asemenea, au fost înregistrate efecte pozitive asupra implicării comunității locale, prin creșterea participării cetățenilor la viața culturală și consolidarea identității urbane, iar la nivel administrativ s-a evidențiat îmbunătățirea capacității de management al proiectelor și a mecanismelor de coordonare interinstituțională, confirmând rolul esențial al unei guvernante eficiente și al unei planificări strategice integrate în asigurarea sustenabilității rezultatelor.

De asemenea, este relevant de menționat că pentru anul 2026 au fost desemnate două Capitale Europene ale Culturii, Oulu din Finlanda și Trenčín din Slovacia.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea prevederilor proiectului de hotărâre privind aprobarea Regulamentului de organizare și desfășurare a concursului național „Capitală Europeană a Culturii” nu implică cheltuieli financiare suplimentare de la bugetul de stat peste limitele aprobate.

Cheltuielile necesare pentru organizarea și desfășurarea concursului, inclusiv cele aferente activităților administrative, organizării procedurilor de evaluare, precum și asigurării logistice și informaționale a procesului de selecție, vor fi acoperite în limita bugetului aprobat pentru anul 2026 (*subprogramul 8502 „Dezvoltarea culturii”, activitatea 00224 „Activități culturale” – 250.000 lei*), fără a fi necesară alocarea unor resurse financiare suplimentare.

Prezentăm Fișa financiară la proiect.

FIȘA FINANCIARĂ (250,00 mii lei)

Nr. Crt.	Indicatori	Mii lei	
		Anul curent: 2026	Următorii 3 ani, conform Cadrului bugetar pe termen

		Aprobat 2026	Precizat 2026	Estimat 2027	Estimat 2028	Anul: 2027	Anul: 2028	Anul: 2029
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Modificări ale veniturilor bugetare (+/-), dintre care:							
1.1.	Bugetul de stat							
1.2.	Bugetul asigurărilor sociale de stat							
1.3.	Fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală							
1.4.	Bugetele locale							
2.	Modificări ale cheltuielilor bugetare (+/-), dintre care:							
2.1.	Bugetul de stat, total, dintre care:	250,0	250,0					
2.1.1.	Cheltuieli de personal							
2.1.2.	Bunuri și servicii	250,0	250,0					
2.2.	Bugetul asigurărilor sociale de stat, total, dintre care:							
2.2.1.	Prestații finanțate din veniturile BASS							
2.2.2.	Prestații finanțate din transferurile de la bugetul de stat							
2.3.	Fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală, total, dintre care:							
2.3.1.	Cheltuieli de personal							
2.3.2.	Bunuri și servicii							

2.4.	Bugetele locale, total, dintre care:							
2.4.1.	Cheltuieli de personal							
2.4.2.	Bunuri și servicii							
3.	Impact financiar (+/-), dintre care:							
3.1.	Bugetul de stat							
3.2.	Bugetul asigurărilor sociale de stat							
3.3.	Fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală							
3.4.	Bugetele locale							
	Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare sau, după caz, reducerea veniturilor							
4.	Redistribuiți de alocații							
4.1.	Asistență externă (cu menționarea formei asistenței)							
4.2.	Altele							
5.	Calculule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	Impactul financiar pentru anul 2026 constituie 250,0 mii lei care vor fi acoperite din contul alocațiilor prevăzute în bugetul Ministerului Culturii la subprogramul 8502 "Dezvoltarea culturii", activitatea 00224 "Activități culturale".						
5.1								

5.2.		
4.3. Impactul asupra sectorului privat		
Modificările propuse nu vor genera un impact direct asupra sectorului privat, întrucât reglementările vizează în principal stabilirea cadrului normativ pentru organizarea și desfășurarea concursului național „Capitală Europeană a Culturii”, adresându-se în mod direct autorităților administrației publice locale care pot depune candidaturi în cadrul acestui proces. Prin urmare, prevederile proiectului nu instituie obligații, restricții sau costuri suplimentare pentru operatorii economici. Totodată, pe termen mediu și lung, implementarea inițiativei poate genera efecte pozitive indirecte asupra mediului privat. Desemnarea unui oraș candidat și dezvoltarea programelor culturale asociate pot stimula activitatea economică locală, în special în domenii precum turismul, serviciile, industriile culturale și creative, sectorul ospitalității și organizarea de evenimente. În acest context, inițiativa are potențialul de a contribui la creșterea vizibilității internaționale a orașului câștigător și la atragerea de investiții, consolidând astfel dezvoltarea economică locală și crearea de oportunități pentru mediul privat.		
4.4. Impactul social 4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal 4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen		
Implementarea proiectului de hotărâre implică un impact social pozitiv, prin stimularea dezvoltării culturale la nivel local și național și prin creșterea participării publicului la activități culturale. Organizarea concursului național „Capitală Europeană a Culturii” va contribui la consolidarea rolului culturii în dezvoltarea comunităților, la implicarea societății civile și a sectorului cultural în procesele de elaborare și implementare a programelor culturale, precum și la creșterea accesului populației la activități culturale diverse și inovatoare. Inițiativa va genera efecte sociale benefice prin consolidarea coeziunii comunitare, promovarea dialogului intercultural și valorificarea patrimoniului cultural. Menționăm că, regulamentul propus nu implică un impact suplimentar asupra datelor cu caracter personal. Totodată, proiectul promovează principiile echității și egalității de gen, fiind elaborat în		

conformitate cu principiile egalității de șanse și ale tratamentului nediscriminatoriu. Prevederile acestuia asigură un cadru transparent și echitabil de participare la concurs pentru toate autoritățile administrației publice locale eligibile. În același timp, prin natura și obiectivele programelor culturale care urmează a fi dezvoltate, inițiativa încurajează promovarea diversității, incluziunii sociale și participarea echilibrată a femeilor și bărbaților în activitățile culturale și în procesele de dezvoltare culturală la nivel local.
4.5. Impactul asupra mediului
Nu este aplicabil
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu este aplicabil
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
Proiectul de hotărâre promovat, nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene, dar aprobarea și aplicarea Regulamentului privind organizarea și desfășurarea concursului național „Capitală Europeană a Culturii” va contribui la accelerarea procesului de aliniere la standardele și practicile europene, în conformitate Decizia nr. 445/2014/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014 de instituire a unei acțiuni a Uniunii în favoarea evenimentului „Capitale europene ale culturii” pentru perioada 2020–2033 ¹ .
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, pe pagina web oficială a Ministerului Culturii www.mc.gov.md, directoriul Transparență, inclusiv pe platforma guvernamentală Particip a fost asigurată plasarea anunțului despre inițierea procesului de elaborare a proiectului de hotărâre și, ulterior, anunțul despre consultarea publică a proiectului de hotărâre: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/16378. Proiectul a fost avizat de către Ministerul Finanțelor, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Afacerilor Externe, Congresul Autorităților Locale din Moldova.
7. Concluziile expertizelor
Proiectul hotărârii Guvernului a fost supus expertizei juridice și expertizei anticorupție, în conformitate cu procedura de avizare prevăzută de Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Ministerul Justiției, prin avizul nr. 04/1-5754 din 27.05.2026, a formulat obiecții și recomandări privind temeiul juridic al adoptării, corelarea dintre clauza de adoptare și obiectul reglementării, precum și claritatea și coerența normelor din proiect; o parte dintre acestea au fost acceptate și valorificate prin ajustări punctuale ale textului, iar altele au fost argumentat neacceptate de autor. Centrul Național Anticorupție, prin Raportul de expertiză anticorupție nr. EHG26/11527 din 29.05.2026, a reținut că proiectul corespunde scopului declarat și interesului public general, însă au fost identificate riscuri generate de formulări ambigue, lacune procedurale, lipsa unor termene concrete și insuficiența unor mecanisme de contestare, circumstanțe care impuneau intervenții de remediere în textul regulamentului. Ministerul Culturii a acceptat majoritatea recomandărilor formulate de autoritățile avizatoare și a operat ajustările corespunzătoare în textul proiectului, inclusiv prin clarificarea finalității concursului și a corelării dintre denumirea proiectului, partea dispozitivă și regulament; reformularea criteriilor de evaluare și uniformizarea terminologiei utilizate; precizarea regimului juridic al participanților și al juriului; completarea dispozițiilor privind conflictul de interese, contestațiile și termenele procedurale; corelarea anexei de evaluare cu Capitolul III; precum și

¹ [https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2014/445\(1\)/oj](https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2014/445(1)/oj)

excluderea sau reformularea unor norme considerate insuficient clare ori susceptibile de interpretări divergente. Totodată, anumite obiecții referitoare la temeiul juridic al proiectului și la oportunitatea unor opțiuni de reglementare au fost analizate, însă nu au fost acceptate acolo unde autorul a apreciat că acestea sunt deja acoperite prin coroborarea normelor speciale aplicabile. În consecință, proiectul a fost revizuit în vederea asigurării legalității, coerenței normative, previzibilității și integrității procedurii de organizare și desfășurare a concursului.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Nu este aplicabil.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

În vederea punerii în aplicare a prevederilor acestui proiect de hotărâre urmează a fi desfășurat Concursul la nivel național pentru identificarea orașului eligibil pentru titlul „Capitala Europeană a Culturii”.

Secretară de stat

Marcela NISTOR